

Middeleeuwse houtconstructies in Delft

door Llewelyn Bogaers

Toen Evert Jurriëns belde dat de column dit keer over de Hippolytuskapel in Delft zou gaan, dacht ik: ha, een klein gebouwtje, dan kan ik makkelijk binnen de 500 woorden blijven. Eenmaal op de plek van bestemming bleek dit een misvatting. Wie iets van middeleeuwse houtconstructies wil weten, kan hier zijn hart ophalen. De heer Freek de Waard van Aannemersbedrijf Huurman leidde ons rond.

De kapel hoorde oorspronkelijk bij een arme-vrouwen-huis. De eenvoudige zaalkerk is na de stadsbrand van 1536 herbouwd en kreeg toen een eikenhouten tongewelf. Het gebouw heeft een bewogen geschiedenis, want na de reformatie heeft het eerst dienst gedaan als pakhuis en zelfs als opslagplaats voor ammunitie. Vanaf 1923 tot 1966 was het in gebruik als aula van de Technische Hogeschool. Sinds 1972 functioneert het weer als kerk voor een katholieke gemeenschap. In 1923 is het middeleeuwse uiterlijk hersteld en kreeg de kapel weer spitsboogramen die met glas-in-lood gevuld zijn. Ook kwam er weer een tongewelf bedekt met fraai beschilderde houten delen. Op de natuurstenen blokken in de hoeken na is het gebouw van baksteen opgetrokken, inclusief de raamstijlen

en de opbouw van het zeskantige torentje op de topgevel.

Het kerkje behoefde constructief herstel. Bij vorige restauraties waren de voegen met te harde of te zachte specie gevuld waardoor het vocht niet weg kon en het muurwerk verzwakt is. De glas-in-lood ramen worden met ijzeren brugstaven op hun plaats gehouden. Roest drukt nu de bakstenen uit de raamstijlen. Voor het dak kon geen begroting worden opgesteld, omdat de kap niet toegankelijk was: de verschillende delen waren vastgekit. Op de begroting was alleen ingecalculleerd dat de voet van de kap vernieuwd moest worden.

Het bleek een hele klus om de verlijmdede delen zonder brokken te verwijderen. Toen eindelijk de beschoten eikenhouten sprenkap toegankelijk was, bleek deze in slechte staat. Dakbeschot en

onderstel waren grotendeels vermolmd. Op de plekken waar van 1623 tot 1923 dakkapellen hadden gestaan, was de constructie dermate verzwakt, dat er nieuwe sporen moesten komen. Ook moest een behoorlijk aantal schenkels worden vervangen. Alle houtverbindingen worden nu nagekeken, de meeste behoeven versterking. Zo'n intensieve restauratie was niet voorzien, maar de betrokken partijen waren het erover eens dat herstel van de kap prioriteit heeft. Uitvoerder Bert Hoogland werkt er met zes timmerlieden aan. De kerkdiensten gaan tijdens de verbouwing gewoon door. Dit betekent dat de banken en het altaar door de week afgedekt zijn met plastic dat zondags verwijderd wordt voor de mis. Er moet zo schoon mogelijk worden gewerkt: er mag geen epoxyhars langs de kerkmuur lekken.

De restauratie van het muur- en raamwerk is uitgesteld, de financiering ervan is nog niet rond. De kap zelf zal in oude luister herrijzen. In plaats van dakpannen hoopt men weer leien te leggen. Het gewelfbeschot wordt weer teruggeplaatst. Dan is er een grote klus geklaard die evenwel van buitenaf grotendeels onzichtbaar is.

Llewelyn Bogaers en Freek de Waard op de stijgers van de Hippolytuskapel te Delft